

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
СОВЕТЫНЫҢ V ЧАКЫРЫЛЫШ II СЕССИЯСЕ**

КАРАР № 8

Мөслим авылы

«30»октябрь 2025 ел

**Мөслим муниципаль районы мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы
нигезләмәсе һәм структурасы турында**

«Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советы **КАРАР БИРДЕ:**

1. Расларга:

- Мөслим муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турында яңа редакциядәге нигезләмәне (1 нче кушымта).

- Мөслим муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы структурасын (2 нче кушымта).

2. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советының 2006 елның 11 февралендәге 33 номерлы карары белән расланган Мөслим муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турында нигезләмәне үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<https://pravo.tatarstan.ru/>) һәм Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районының рәсми сайтында (<https://muslumovo.tatarstan.ru/>) «Интернет»мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә халыкка житкерергә.

4. Әлеге карар рәсми рәвештә игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны «Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы» МКУ рәисе Р. Ф. Хантимеровка йөкләргә.

Мөслим муниципаль районы Башлыгы,
Мөслим муниципаль районы Советы рәисе

А.Р.Хужин

МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ МӨЛКӘТ ҺӘМ ЖИР МӨНӘСӘБӘТЛӘРЕ ПАЛАТАСЫ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Мөслим муниципаль районының мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба – Палата) Мөслим муниципаль районының (алга таба-Район) даими эшләүче жирле үзидарә органы булып тора, ул жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләрен жайга салу һәм муниципаль мөлкәт белән, шул исәптән Район милкендәге жир кишәрлекләре, акцияләр, хужалык жәмгыятьләрененң устав капиталларындагы өлешләр (кертәмнәр) белән идарә итү функцияләрен башкара.

Палата Мөслим муниципаль районы Советы тарафыннан муниципаль казна учреждениесе формасында төзелә;

Палатаның төп бурычы - муниципаль мөлкәт, шул исәптән жир ресурслары белән идарә итү һәм эш итү, гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә, Район Советы раслаган Мөслим муниципаль районы муниципаль милке белән идарә итү һәм эш итү.

1.2. Палата үз эшчәнлегендә гамәлдәге законнарда, муниципаль район Уставына, шулай ук әлеге Нигезләмәгә таянып эш итә.

2. Палатаның бурычлары

2.1. Палата муниципаль мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү функцияләре милекчесе исеменнән, шул исәптән жир ресурслары белән гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә, Район советы раслаган Мөслим муниципаль районының муниципаль милеккә идарә итү һәм аның белән эш итү тәртибе турындагы нигезләмәдә гамәлгә ашыру өчен төзелде.

2.2. Палатаның төп бурычлары булып түбәндәгеләр тора:

2.2.1. Муниципаль мөлкәт, муниципаль унитар предприятиеләр һәм учреждениеләр, акцияләр, өлешләр белән нәтижәле идарә итүне тәмин итү.

2.2.2. «Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә мөлкәти һәм жир мөнәсәбәтләре өлкәсендә жирле үзидарә органнарының бердәм сәясәтен эшләү һәм уздыру.

2.2.3. Жиргә дәүләт милке чикләнгәндә жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен гамәлгә ашыру.

2.2.4 Татарстан Республикасы «Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлегенен мөлкәт мәнфәгатьләрен яклау.

2.2.5. Федераль башкарма хакимият органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, ижтимагый берләшмәләр һәм башка оешмалар белән үзара хезмәттәшлекне тәмин итү.

3. Палатаның функцияләре

3.1. Палата үзенә йөкләнгән бурычлар нигезендә түбәндәге функцияләрен башкара:

3.1.1. Карар кабул итә:

- жир кишәрлекләре белән эш итү турында;
- муниципаль мөлкәт белән эш итү турында;
- акцияләренң, өлешләренң муниципаль пакетларын сату, аларны залогка бирү, ышанычлы идарә итү турында.

3.2. Катнаша:

- жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләрен жайга салуга, жирләрдән һәм муниципаль мөлкәттән нәтижәле файдалануга бәйле муниципаль программалар эзерләгәндә;
- федераль милеккә, Татарстан Республикасы милкенә һәм жирле үзидарә милкенә дәүләт милкен, шул исәптән жир ресурсларын чикләү турында тәкъдимнәр эзерләүдә;
- район һәм шәһәр территориясендә күчемсез мөлкәт объектларының муниципаль реестрын булдыруда һәм алып баруда, күчемсез мөлкәт базарын һәм башка мөлкәти мөнәсәбәтләрен жайга салуда.

3.3.3.3. Район Советы һәм Башкарма комитеты компетенцияләрендәге мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр эзерли, шул исәптән:

- район һәм шәһәр территориясендә жир кишәрлекләре белән эш итү, шул исәптән хосусыйлаштырылган предприятиеләр карамагындагы жир кишәрлекләрен хосусыйлаштыру, жир кишәрлекләрен аукционнарда һәм конкурсларда сату, аларны залогка бирү, устав капиталларына кертемнәр сыйфатында кертү турында;
- муниципаль мөлкәт белән эш итү, шул исәптән аны хосусыйлаштыру, залогка тапшыру, устав капиталларына кертемнәр сыйфатында кертү, хужалык алып баруына, оператив, ышанычлы идарәгә, түләүсез файдалануга тапшыру, күчемсез мөлкәтне, шул исәптән һава һәм су судноларын арендага бирү турында;
- акцияләренң, өлешләренң муниципаль пакетларын гамәлгә ашыру, аларны залогка тапшыру, ышанычлы идарә итү турында;
- район һәм шәһәр территориясендә федераль милеккә, Татарстан Республикасы милкенә һәм жирле үзидарә милкенә жир ресурсларын чикләү турында;
- алга таба аны яңадан бүлү өчен Районның нәтижәсез файдаланыла торган жирләренң махсус жир фондын төзү турында;
- муниципаль берәмлек территориясендә бәяләүчеләр, риэлтерлар һәм аудитор оешмалары эшчәнлегенә турында;
- устав капиталларында муниципалитет өлеше булган хужалык жәмгыятьләренң идарә һәм контроль органнарына муниципаль берәмлек вәкилләре кандидатураларын күрсәтү буенча үз компетенциясе чикләрендә, гомуми жыелышларда акционерларны сайлау өчен;
- акцияләренң муниципаль пакетына дивидендларның оптималь күләмен исәпләү турында;
- социаль шартлары булган коммерция конкурсларында, хосусыйлаштыруның башка рәвешләрендә акцияләр пакетларын гамәлгә ашырганда социаль шартлар буенча;

— предприятиеләрнең бөлгенлек процедураларын үзгәртеп оештыру, бетерү, башлап жибәрү буенча;

— үз компетенциясенә караган мәсьәләләр буенча билгеләнгән тәртиптә муниципаль хокукый актлар эшли һәм чыгара.

3.4. Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләрен жайга салуга, жирләрдән һәм муниципаль мөлкәттән нәтижәле файдалануга бәйле район һәм шәһәр программалары, кыска һәм озак сроклы фаразлар проектларын эшли.

3.5. Районның муниципаль милкендәге жирләрнең исәбен һәм реестрын алып бара.

3.6. Муниципаль жирләрдән файдалануга муниципаль контрольне гамәлгә ашыра.

3.7. Жир кишәрлекләрен арендага тапшыруны гамәлгә ашыра. Муниципаль милектәге жир өчен аренда түләвен түләүчеләр исемлеген төзи һәм алып бара. Билгеләнгән тәртиптә муниципаль милектәге жир кишәрлекләренә милек хокукларын рәсмиләштерү яисә арендау өчен, шул исәптән жир кишәрлекләрен сату-алу шартнамәләрен төзү өчен документлар әзерли.

3.8. Районның муниципаль милек реестрын исәпкә ала һәм алып бара. Муниципаль милекнең барлыгы һәм кулланылышы турында мәгълүматның тулылыгын һәм дөрөсләгән тәмин итә.

3.9. Арендага бирү турында карарлар кабул итә һәм 1000 (бер мең) кв.м майданлы муниципаль күчемсез милекне, шулай ук бер баланс тотучының барлык майданнарының 30% тан артыгын арендага бирә. Ремонтны районның башкарма комитеты белән килештереп, район бюджетына күчерелергә тиешле аренда түләве исәбенә исәпләү турында карар кабул итә.

3.10. Муниципаль мөлкәтне хужалык алып бару, оператив идарә итү, түләүсез файдалану, ышанычлы идарә итү хокукында һәм башка эйбер хокукларында карарлар кабул итә һәм тапшыра.

Муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр арасында муниципаль мөлкәтне яңадан бүлү карарын кабул итә һәм гамәлгә ашыра.

3.11. Муниципаль милектәге торак фонд объектларын, социаль-мәдәни, коммуналь-көнкүреш билгеләнешендәге объектларны махсуслаштырылган оешмаларга тапшыруны гамәлгә ашыра.

3.12. Транспорт чараларын, жиһазларны гамәлгә ашыру турында карар кабул итә һәм гамәлгә ашыра.

3.13. Гамәлдәге кануннар нигезендә базар бәясе 1000000 (бер миллион) сумга кадәр булган муниципаль күчемсез мөлкәтне сату турында карарлар кабул итә, сатуга рөхсәт бирә һәм сатуны гамәлгә ашыра, сатуның башлангыч бәясен Район башкарма комитеты белән килештерү мәжбүри.

3.14. Муниципаль учреждениеләр уставларын килештерүне гамәлгә ашыра.

3.15. Муниципаль унитар предприятиеләрнең, учреждениеләрнең һәм башка хужалык субъектларының хужалык карамагындагы, оператив идарәдәге һәм башка эйбер хокукларындагы муниципаль мөлкәтнең сакланышын һәм аннан нәтижәле файдалануын тикшереп тора. Устав капиталында муниципалитет өлеше булган муниципаль унитар предприятиеләр житәкчеләреннән һәм муниципаль берәмлекнең хужалык жәмгыятьләрендәге вәкилләреннән финанс-хужалык эшчәнлегенә нәтижәләре турында ярты еллык һәм еллык хисаплар кабул итә, аларга анализ ясый. Муниципаль унитар предприятиеләр һәм учреждениеләр тарафыннан төп фондларны исәптән чыгаруның нигезләгән тикшереп тора. Муниципаль

милеккә инвентаризация үткөрүне, муниципаль унитар предприятиеләргә ел саен аудиторлык тикшерүен оештыра.

3.16. Муниципаль предприятиеләргә һәм учреждениеләргә аларның устав бурычларын үтәү өчен кирәкле мөлкәтнең оптималь күләмен билгеләү, хужалык алып бару һәм оператив идарә итү шартнамәләрен үзгәртү буенча тәкъдимнәр ясый.

3.17. Устав капиталларында муниципалитет өлеше булган муниципаль унитар предприятиеләр һәм хужалык жәмгыятьләре өчен кадрлар сайлау буенча чаралар үткәрә. Муниципаль унитар предприятиеләр житәкчеләре белән наем контрактларын төзүне, үзгәртүне һәм өзүне килештерә.

3.18. Законнар нигезендә муниципаль мөлкәтне хосусыйлаштыру чараларын, шул исәптән:

- предприятиеләрне хосусыйлаштыру планнары проектларын, муниципаль унитар предприятиеләр уставларын, шулай ук муниципаль предприятиеләрне хосусыйлаштыру процессында төзелә торган ачык акционер жәмгыятьләр Уставлары проектларын карый һәм аларны билгеләнгән тәртиптә раслау өчен тапшыра;

- исәпкә алуны алып бара, хисап төзи һәм Районның муниципаль милкен хосусыйлаштыруга анализ ясый, шулай ук хосусыйлаштыру процессын алга таба камилләштерү турында тәкъдимнәр эшли;

- хосусыйлаштырганда мобилизация ресурсларының һәм гражданнар оборонасы объектларының сакланышын тәмин итү чараларын күрә;

- предприятиене хосусыйлаштыруга әзерләү чараларын, шул исәптән предприятиенң мөлкәти комплексын инвентаризацияләүне, хосусыйлаштырылырга тиешле предприятие активларының составын һәм баланс бәясен билгеләүне оештыра.

3.19. Муниципаль унитар предприятиеләрне хосусыйлаштыру турында карарлар кабул итә, аларны хосусыйлаштыру планнарын һәм әлегә предприятиеләрне үзгәртеп кору барышында төзелә торган ачык акционер жәмгыятьләрнең уставларын раслый.

3.20. Акционерның (катнашучының) хужалык жәмгыятьләрендә устав капиталында муниципалитет өлеше булган хокукларын гамәлгә ашыра. Шул ук вакытта:

- хужалык жәмгыятьләренң акционерлар һәм директорлар советларының көн тәртибенә тәкъдимнәр жибәрә, аларны үткөрүне тикшереп тора;

- акционерлар реестрын алып баруны һәм акционерлар хокукларын үтәүне тикшереп тора;

- хужалык жәмгыятьләренң идарә һәм контроль органнарында муниципаль берәмлек вәкилләре эшчәнлегенә житәкчелекне, шулай ук аны методик яктан тәмин итүне һәм тикшереп торуны тәмин итә, муниципаль берәмлекнең муниципаль хезмәткәрләр булмаган вәкилләре белән муниципаль берәмлек мәнфәгатләрен яклауга тиешле шартнамәләр төзи.

3.21. Предприятиеләрне хосусыйлаштыру планнары шартларының, милекне сату-алу, арендау, хужалык алып бару, оператив идарә итү шартнамәләренң, конкурсларның социаль шартларының һәм хосусыйлаштыруның башка ысулларының үтәлешен тикшереп тора.

3.22. Үз вәкаләтләре чикләрендә хосусыйлаштырудан һәм муниципаль мөлкәттән файдаланудан кәргән акчаларны тикшереп тора, шулай ук

хосусыйлаштырудан һәм муниципаль мөлкәттән файдаланудан кергән керемнәрне тәмин итү чараларын күрә.

3.23. Жирле үзидарәнең милкендәге мөлкәт һәм жирләр белән хосусыйлаштыру һәм идарә итү мәсьәләләре буенча жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итә.

3.24. Идарә тарафыннан үткәрелә торган чараларны финанслау, үз функцияләрен башкару буенча тәкъдимнәр үз функцияләренә туры китереп эшләнә.

3.25. Район территориясендә гамәлгә ашырыла торган муниципаль программаларның жир һәм милек мөнәсәбәтләре өлешендә үтәлешенә мониторинг ясый.

3.26. Татарстан Республикасы «Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең район территориясендә урнашкан муниципаль жирләргә, муниципаль мөлкәткә карата мөлкәти хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклауны тәмин итә.

3.27. Район Советы, Башкарма комитет йөкләмәсе буенча башка функцияләр башкара.

3.28. Палатаның үз вәкаләтләрен тәмин итү өчен дөүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү өчен билгеләнгән автоматлаштырылган мәгълүмат системаларыннан, шулай ук пространстволы мәгълүматларның милли системасы эшчәнлеген тәмин итә торган федераль дөүләт географик мәгълүмат системасыннан файдаланырга хокуклы.

4. Палатаның хокуклары

4. Палата түбәндәгеләргә хокуклы:

4.1.1. Муниципаль мөлкәткә ия булуның, аннан файдалануның һәм аның белән эш итүнең билгеләнгән тәртибе үтәлешен тикшереп торуны гамәлгә ашырырга, жир кишәрлекләренә аларның ведомстволы булуларына һәм хокукларының төрләренә бәйсез рәвештә, муниципаль жирләрдән файдалануга тикшерүләр уздырырга, тикшерү нәтижәләре буенча гамәлдәге законнар нигезендә чаралар күрергә.

4.1.2. Жир кишәрлекләрен алу һәм бирү мәсьәләләре буенча жирле хакимият органнарының, жирле үзидарә органнарының хокук булмаган карарларын юкка чыгару турында, жир мөнәсәбәтләре белән бәйле башка мәсьәләләр буенча тәкъдимнәр кертергә.

4.1.3. Муниципаль мөлкәткә ия булу, аннан файдалану һәм аның белән эш итү, жир мөнәсәбәтләре белән бәйле мәсьәләләр, гаеплеләрне җаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләләрне хәл итү өчен хокук саклау органнарына һәм башка дөүләт органнарына юллама турында тәкъдимнәр кертергә.

4.1.4. Муниципаль берәмлекләрдән, муниципаль һәм унитар предприятиеләрдән һәм учреждениеләрдән, район һәм шәһәр территориясендәге башка оешмалардан палатага йөкләнгән бурычларны үтәү өчен кирәкле икътисадый, статистик, хокукий һәм башка мәгълүматны түләүсез алырга.

4.1.5. Жир мөнәсәбәтләре белән бәйле мәсьәләләр буенча жирле хакимият органнарына һәм жирле үзидарә органнарына аларның хокуксыз карарларын гамәлдән чыгару турында тәкъдимнәр кертергә.

4.1.6. «Мөслим муниципаль районы» муниципаль берәмлеге мәнфәгатьләрен Палата компетенциясенә караган мәсьәләләргә караганда тәкъдим итәргә.

4.1.7. Үз функцияләрен гамәлгә ашыру өчен физик һәм юридик затлар белән шартнамәчел мөнәсәбәтләргә керергә.

4.1.8 Район Советы һәм (яисә) Районның башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә физик һәм юридик затларга түләүле хезмәтләр күрсәтергә.

4. Палата эшен оештыру.

5.1. Палатаны Палата эшчәнлегенә гомуми җитәкчелек итүче рәис җитәкли. Палата рәисе муниципаль район башлыгы тәкъдиме белән вәкиллекле орган вәкаләтләре чорына муниципаль район Советы вазыйфасына билгеләнә.

5.2.Палата рәисе урынбасары, Мөслим муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе белән килештереп, Палата рәисе итеп билгеләнә.

5.3.Палата рәисе:

- бердәм хакимият нигезендә палата эшчәнлегенә җитәкчелек итә;
- Палата хезмәткәрләре арасында вазыйфаларны бүлә.
- палата компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча норматив хокукый актлар проектларын билгеләнгән тәртиптә муниципаль район Башкарма Комитетына карауга кертә;

- Мөслим муниципаль районының мөлкәт һәм җир мөнәсәбәтләре палатасы хезмәткәрләре вазыйфасына билгеләнгән тәртиптә билгеләп куя һәм вазыйфаларыннан азат ителә;

- кануннар, муниципаль район уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5.4. Палатаны тоту чыгымнарын финанслау расланган лимитлар чикләрендә җирле бюджет акчалары исәбеннән гамәлгә ашырыла.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль
районы Советының
2025 елның «30» октябрендәге
8 номерлы карарына
2 нче кушымта

**Мөслим муниципаль районының мөлкәт һәм җир мөнәсәбәтләре палатасы
структурасы**

№ т/б	Вазифа атамасы	Берәмлекләр саны
1	Рәис	1
2	Рәис урынбасары	1
3	Баш белгеч	1
4	Баш белгеч	1
	Барлығы:	4

Мөслим муниципаль районының
мөлкәт һәм җир мөнәсәбәтләре Палатасы рәисе

Р.Ф. Хантимеров